

Αθήνα, 14 Ιουνίου 2018
Αρ. Πρωτ.: Εξ./525/2018

Προς: Καθηγητή Κωνσταντίνο Γαβρόγλου, Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, minister@minedu.gov.gr

Θέμα: Υπό ίδρυση Ερευνητικά Κέντρα στα πλαίσια αναδιάρθρωσης Πανεπιστημίων με απορρόφηση σε αυτά ΤΕΙ των Περιφερειών τους

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Η Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ) έχει επανειλημμένα υποστηρίξει ότι ένα από τα κυριότερα προβλήματα του δημόσιου ερευνητικού χώρου στην Ελλάδα είναι οι διαφοροποιήσεις τόσο όσον αφορά στη διοικητική διάρθρωση, όσο και στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους δημόσιους ερευνητικούς φορείς. Προς επίλυση του θέματος έχει προτείνει **όλα τα Ερευνητικά Κέντρα/Ινστιτούτα και όλοι οι φορείς με ερευνητικές δραστηριότητες, που είναι σήμερα διεσπαρμένοι σε διάφορα Υπουργεία και υπηρεσίες, να ενοποιούνται από μία αρχή και να διέπονται από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο.**

Επιπλέον, η ΕΕΕ υποστηρίζει ότι μέσω της διαμόρφωσης του Ενιαίου Χώρου Παιδείας και Έρευνας, οι φορείς της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας (ΑΕ&Ε) στη χώρα μας (ΑΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα) θα αποτελέσουν ένα αλληλοσυμπληρούμενο, δυναμικό σύστημα, το οποίο θα αξιοποιήσει, θα συνδυάσει και θα μεγιστοποιήσει τα πλεονεκτήματα που έχουν οι δύο επιμέρους χώροι προς όφελος και του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού της χώρας.

Η ίδρυση νέων φορέων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ) ή Ερευνητικών Κέντρων (ΕΚ) είναι βέβαια δυνατή και μπορεί μάλιστα να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Πριν την ίδρυση όμως οποιουδήποτε φορέα απαιτείται ένας μακροπρόθεσμος, εθνικός, στρατηγικός σχεδιασμός που θα περιλαμβάνει στόχους και κατευθύνσεις για την ανάπτυξη της ΑΕ&Ε στη χώρα μας. Οι αποφάσεις δε για την ίδρυση νέων φορέων, θα πρέπει **να εξυπηρετούν τον εθνικό σχεδιασμό, να βασίζονται σε μία εμπεριστατωμένη μελέτη σκοπιμότητας, να λαμβάνουν υπ' όψιν τις στρεβλώσεις του παρελθόντος, ώστε να μην τις επαναλαμβάνουν, να αποτρέπουν τον κατακερματισμό και την αλληλοεπικάλυψη των θεματικών αντικειμένων, να λαμβάνουν υπ' όψιν το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και, φυσικά, να προβλέπουν χρηματοδότηση που να είναι επαρκής τόσο για τη βιωσιμότητα όσο και για την ανάπτυξη των υπό ίδρυση φορέων.** Δυστυχώς, όμως, όπως φαίνεται και από τις δύο νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΠΕΘ), (η μία βρίσκεται ακόμα αναρτημένη σε δημόσια διαβούλευση), που αφορούν: α) στην αναδιάρθρωση του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με την απορρόφηση σε αυτό του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (<http://www.opengov.gr/ypepth/?p=3990>) και β) στην αναδιάρθρωση του Ιονίου Πανεπιστημίου με την απορρόφηση σε αυτό του Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων (<http://www.opengov.gr/ypepth/?p=4397>), το Υπουργείο κινείται στην αντίθετη κατεύθυνση ακόμη και των δικών του εξαγγελιών περί εδραίωσης του Ενιαίου Χώρου ΑΕ&Ε.

Στα νέα ν/σ του ΥΠΠΕΘ παράλληλα με τη συνένωση των Ανώτατων Ιδρυμάτων (Πανεπιστημίων και ΤΕΙ) προβλέπεται και η ίδρυση δύο νέων ΕΚ, με τις επωνυμίες «Κέντρο Ερευνών Ηπείρου» (Κ.Ε.ΗΠ.) και «Κέντρο Ερευνών Ιονίων Νήσων» (Κ.Ε.Ι.Ν.) αντίστοιχα, τα οποία θα στεγάζονται και θα λειτουργούν στις εγκαταστάσεις των Πανεπιστημίων χρησιμοποιώντας τις υλικοτεχνικές

υποδομές τους και θα μπορούν να ιδρύουν γραφεία και παραρτήματα σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Ειδικότερα για το μεν πρώτο Κέντρο προβλέπεται ότι θα αποτελείται από 4 Ινστιτούτα με συγκεκριμένες ερευνητικές δραστηριότητες (i) Βιοεπιστημών, ii) Περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης, iii) Επιστήμης υλικών και υπολογισμών και iv) Ανθρωπιστικών και κοινωνικών σπουδών για το δε δεύτερο, δεν αναφέρεται ούτε αριθμός Ινστιτούτων ούτε πιθανές ερευνητικές δραστηριότητες.

Οι προτεινόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις ίδρυσης των νέων ΕΚ, εκτός του ότι δεν στηρίζονται στα όσα παραπάνω αναφέρουμε, αντίκεινται και στο νομικό πλαίσιο για την έρευνα (Ν.4386/2016) του ίδιου Υπουργείου, αλλά και, ειδικότερα, στις προβλεπόμενες ειδικές διατάξεις για την ίδρυση νέων ΕΚ, συμπεριλαμβανόμενης και της έγκρισης από το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΣΕΚ). Επίσης δημιουργείται ένα ακόμη νέο θεσμικό καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο τα νέα ΕΚ θα λειτουργούν με νέους «ειδικούς» κανόνες: δεν θα έχουν εκλεγμένους Ερευνητές σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα, αλλά μόνο συμβασιούχους, η διοίκηση τους δεν θα εκλέγεται, αλλά θα διορίζεται από τον Υπουργό και τη Σύγκλητο, οι Διευθυντές τους δεν θα εκλέγονται, αλλά θα διορίζονται από τη Σύγκλητο, και τα ΕΚ δεν θα αξιολογούνται ανά πενταετία από διεθνείς επιτροπές, όπως τα ΕΚ του ερευνητικού ιστού που ακολουθούν το θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα. Επιπλέον, τα νέα Ινστιτούτα, που προβλέπεται να ιδρυθούν στο Κ.Ε.ΗΠ., θα θεραπεύουν ερευνητικά αντικείμενα που ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ στα ήδη υπάρχοντα ΕΚ και Ινστιτούτα του ερευνητικού ιστού της χώρας, αλλά και σε ορισμένες περιπτώσεις και στην ίδια την Περιφέρεια. Ενδεικτικά θα αναφερθούμε στο τμήμα Βιοϊατρικής Έρευνας του Ινστιτούτου Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας (ΙΜΒΒ) του Ιδρύματος Τεχνολογίας Έρευνας (ΙΤΕ με έδρα την Κρήτη), που εδρεύει και δραστηριοποιείται στα Γιάννενα και το οποίο μέχρι το 2012, που συγχωνεύθηκε με το ΙΜΒΒ, αποτελούσε αυτοτελές Ινστιτούτο Βιοϊατρικών Ερευνών του ΙΤΕ.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι η ίδρυση των νέων ΕΚ διαφοροποιείται διακριτά από τα ισχύοντα για τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (ΕΠΙ), που λειτουργούν ήδη σε ορισμένα Πανεπιστήμια. Να υπενθυμίσουμε ότι, στον πρόσφατα ψηφισμένο νόμο του ΥΠΠΕΘ Ν.4521/2018, στο άρθρο 12 προβλέπεται η υποχρεωτική αξιολόγησή των ΕΠΙ μέχρι το τέλος του 2019 και στην περίπτωση μη επιτυχούς αξιολόγησης η ένταξή τους στους ΕΛΚΕ των οικείων Ιδρυμάτων.

Η ίδρυση των νέων ΕΚ με την προαναφερθείσα διαδικασία, ενισχύει τον κατακερματισμό, προωθεί τις αλληλοεπικαλύψεις στον ερευνητικό χώρο και υπονομεύει την εδραίωση του ενιαίου χώρου ΑΕ&Ε, ενώ δεν αποσαφηνίζεται ο σκοπός της ίδρυσής τους, καθώς και οι ακριβείς ανάγκες, που καλούνται να καλύψουν. Είναι φανερό ότι αποτελεί μια θεσμική πρωτοβουλία που αποκλίνει και απομακρύνει από την χάραξη μιας εθνικής πολιτικής και στρατηγικής για την έρευνα. Επιπλέον, ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί η πρόβλεψη για επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό, ειδικά για τη λειτουργία αυτών των ΕΚ, όταν τα ήδη λειτουργούντα ΕΚ λαμβάνουν επιχορήγηση αποκλειστικά και μόνο για την μισθοδοσία του τακτικού προσωπικού τους, ενώ όλες τις υπόλοιπες δαπάνες τους τις καλύπτουν αποκλειστικά από τα έσοδά τους από ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα και έργα παροχής υπηρεσιών, ακόμη και για την λειτουργία και υποστήριξη των ερευνητικών υποδομών τους.

Πρόταση της ΕΕΕ αποτελεί η συνένωση δυνάμεων του αξιολογούμενου και καταξιωμένου δημόσιου ερευνητικού χώρου των ΑΕΙ και των ΕΚ προς όφελος της επιστημονικής αριστείας, της έρευνας, της κοινωνίας και της εθνικής οικονομίας. Πρέπει με κάθε τρόπο να αποφευχθούν οι αλληλοεπικαλύψεις στα ερευνητικά αντικείμενα, και ο εξ αυτών απορρέων κατακερματισμός των ερευνητικών κονδυλίων, αλλά και οι πελατειακές σχέσεις και η συνακόλουθη αναξιοκρατία. **Ειδικότερα, σε μια εποχή κρίσης και αναγκαστικών περικοπών, είναι σημαντικό η έμφαση να δοθεί στη διασύνδεση των υπάρχοντων φορέων έρευνας με ομοειδή αντικείμενα, μέσω δικτύωσης και στην πλήρη αξιοποίηση και ενίσχυση του υπάρχοντος ερευνητικού δυναμικού, εξοπλισμού και τεχνογνωσίας, και όχι στην περαιτέρω διάσπαση του ερευνητικού ιστού και στον κατακερματισμό των εθνικών ερευνητικών πόρων.**

Εν κατακλείδι ως ΕΕΕ ζητούμε:

Την απόσυρση των άρθρων από τα σ/ν, που αναφέρονται στην ίδρυση ΕΚ στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

Τη χάραξη ενός εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού για την ΑΕ&Ε και τη θεσμοθέτηση ρυθμίσεων με σκοπό την ενίσχυση της συνένωσης δυνάμεων των ΑΕΙ και των ΕΚ προς όφελος της επιστημονικής αριστείας, της έρευνας, της κοινωνίας και της εθνικής οικονομίας.

Την εξειδίκευση και διασφάλιση της οριζόντιας δικτύωσης των μεγάλων δημοσίων φορέων ΑΕ&Ε, στα οποία βρίσκεται και μεγάλο τμήμα των εθνικών ερευνητικών υποδομών και τα οποία έχουν την έδρα τους σε ορισμένες μόνο Περιφέρειες της χώρας με ερευνητικούς φορείς των λοιπών Περιφερειών.

Τη δέσμευση του ΥΠΠΕΘ ότι η δημιουργία νέων ΕΚ/Ινστιτούτων θα εξυπηρετεί μία εθνική ερευνητική πολιτική και θα αποτρέπει τον κατακερματισμό και τις αλληλοεπικαλύψεις ερευνητικών αντικειμένων. Σε κάθε περίπτωση νέα ΕΚ θα πρέπει να εποπτεύονται από τη ΓΓΕΤ, και να λειτουργούν με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την έρευνα.

Για την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών

Η Πρόεδρος

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου

Η Γενική Γραμματέας

Γεωργία Κ. Τσιροπούλα

Κοινοποίηση:

Γραφείο Πρωθυπουργού

Καθηγητή **Κωνσταντίνο Φωτάκη**, Αναπληρωτή Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, fotakis@minedu.gov.gr

Κυρία **Ματρώνα Κυπριανίδου**, Γενική Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, secgenof@gsrt.gr
Επίκουρο Καθηγητή **Γεώργιο Αγγελόπουλο**, Γενικό Γραμματέα Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, gengram@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Ευκλείδη Τσακαλώτο**, Υπουργό Οικονομικών, min.secretary@minfin.gr

Κύριο **Νικόλαο Παππά**, Υπουργό Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, minister@mindigital.gr, sec@mindigital.gr

Κυρία **Όλγα Γεροβασίλη**, Υπουργό Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ypourgos@ydmed.gov.gr

Κύριο **Μιχαήλ Καλογήρου**, Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης, gge@ggk.gr

Πρόεδρο και Μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας, a.sitareniou@gsrt.gr

Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων, presidents@synodos-ek.gr

Σύνοδο Πρυτάνεων και Προέδρων ΔΕ Ελληνικών Πανεπιστημίων, lilnikol@interel.uoa.gr

Σύνοδο Προέδρων ΤΕΙ, chrysoul.john@gmail.com

Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ, posdep.gr@gmail.com & ΟΣΕΠ/ΤΕΙ, akokkos@teipir.gr

Πρόεδρος και Τομείς Παιδείας Κομμάτων του Ελληνικού Κοινοβουλίου

Πρόεδρο και Μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων

Πρόεδρο και Μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου: ΕΚΕΦΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», Πατριάρχου Γρηγορίου και Νεαπόλεως, 15310 Αγία Παρασκευή.
Τηλ. 2106503556, e-mail: mkonstan@bio.demokritos.gr

Γεωργία Κ. Τσιροπούλα: Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Λόφος Κουφός, 15236, Πεντέλη, Τηλ. 2108109191,
e-mail: georgia@noa.gr